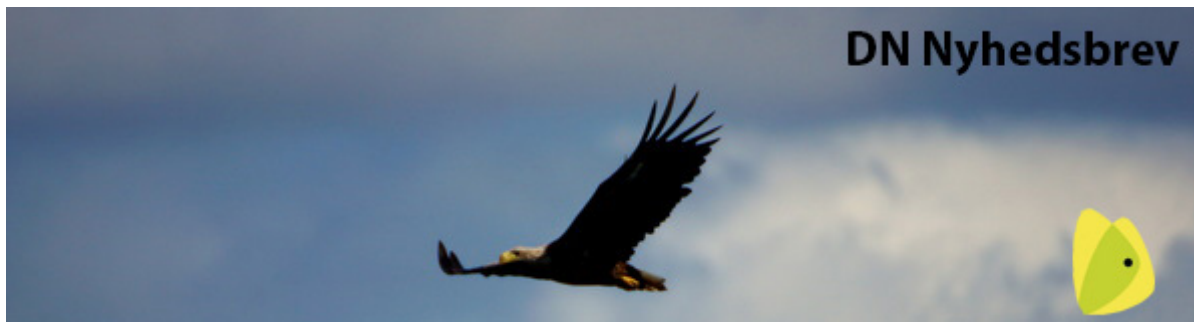

Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia Nyhedsbrev nr. 55, 1. oktober 2014

Kære læser

Du er muligvis blandt de uheldige, der ikke har fået vores september nyhedsbrev - vi har haft store problemer med et IT-system. Du kan finde september brevet her www.dn.dk/fredericia, klik på teksten om nyhedsbreve og klik på september.

I euforien over havørne ungen ved Rands Fjord og vandrefalkene med de tre unger i Skærbæk var vi lige ved at glemme rørhøgene i Egeskov og Bøgeskov. Det råder vi bod på i dette nyhedsbrev. Ørnen øverst er en af de voksne Rands havørne.

Vi har nu sendt vores forslag om en "sovende" fredning af Fælleden - forsvarets øvelsesområde - til Fredericia Byråd. Du kan se forslaget i dette nyhedsbrev. Og så er der snart tid til årsmødet.

Husk at sende nyhedsbrevet videre til venner og bekendte - og husk at sige, at de selv kan få nyhedsbrevet direkte - det er gratis, og man behøver ikke være medlem af DN.

Fredericia Byråd har nu modtaget vores forslag til den 'sovende' fredning af Fælleden

Næppe noget andet område i kommunen har en lignende rigdom på arter og antal af den enkelte art - biodiversitet - som Fælleden. Det er en vigtig grund til vores ønske om en fredning. En anden er borgernes behov for natur nær boligen. Øverst fra venstre ser du den sjældne Lille Humlebille, en art Blåfugl, som kun trives i uforurenedede områder med mange blomster og en Tårnfalk, der roligt kan æde Fælledens uforgiftede insekter og mus. Rådyret er ikke sjældent, men til glæde for mange. Den Lille Vandsalamanders levesteder i landbrugslandet er sløffet, men her er der rene damme. Til sidst den sjældne Stor Gøgeurt - Fredericia Kommunes særlige ansvarsart. Alle med undtagelse af rådyret er fotograferet på Fælleden.

Forsvaret er i gang med at vende hver en sten for at finde den krævede besparelse på 2,7 mia. kr. Der kan igen blive tale om kaserne lukninger og frasalg af områder. Vi håber, at forsvaret fortsat vil være at finde i Fredericia med Fælleden som øvelsesområde. For naturen bliver passet godt.

Vi vil dog ikke risikere at blive taget på sengen, så vi vil have Fælleden fredet, så forsvaret ikke kan spekulere i at finde nogle af de manglende penge ved at sælge Fælleden til f.eks. boligformål. Hvis det lykkes for os, vil det vel at mærke blive en "sovende" fredning - den træder først i kraft, hvis forsvaret ikke vil bruge Fælleden eller en del af den til øvelsesområde. Så med denne form for fredning kan soldaterne træne uforstyrret videre.

En fredning er lovgivningens eneste metode til at sikre natur på Fælleden med adgang for alle. Vi har foreslået Fredericia Byråd at deltage i fredningen. Man har udtalt, at der ikke er behov for en fredning, fordi naturen er beskyttet takket være diverse beskyttelseslinjer. Men det er ukorrekt. Et byrådsmedlem har også sagt, at byrådet ikke vil sende et "forkert" signal til forsvaret. Et synspunkt, som vi har forståelse for. Vi håber, at Fredericia Byråd på et tidspunkt vil kunne samarbejde med os om fredningen.

Vi fremsendte for nogen tid siden vores fredningsforslag til Fredericia Byråd. Det tager udgangspunkt i forsvarets Drifts- og Plejeplan for Hyby Fælled og dennes beskrivelse af naturværdierne på Fælleden.

Du kan læse DNs fredningsforslag [her \(/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiler%2fLokale_afdelinger%2fFredericia%2f2014%2f201410%2fFredningsforslag+for+Hybv+Faelled.pdf\)](#)

Fredning forudsætter en bestemt fremgangsmåde. [Se gangen i en fredning her \(http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/national-naturbeskyttelse/fredninger/hvordan-gennemfoeres-en-fredning/\)](#)

Årsmøde i Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Michael Holst, kommunaldirektør i Fredericia Kommune siden 1. august i år

Sæt X i kalenderen: **Onsdag den 12. november kl. 19:00 på Restaurant Oven Vande.**

Efter formanden, Karsten Enggaards, beretning om vores aktiviteter siden sidste årsmøde er der valg til bestyrelsen

Derefter fortæller Fredericia Kommunes nye kommunaldirektør, Michael Holst, om sit syn på mulighederne for et samarbejde mellem kommunen og Danmarks Naturfredningsforening med det formål at få mere og rigere natur samt at imødegå overgreb mod naturen.

Mød Michael Holst - stil spørgsmål og kommenter hans indlæg.

Kom og benyt lejligheden til at vurdere, om det er noget for dig at deltage i vores arbejde for naturen. Måske kunne du være interesseret i bestyrelsesarbejde, måske kunne du tænke dig at yde en begrænset indsats på et bestemt område - naturgenopretning, sagsarbejde, IT - der er flere muligheder.

Og hvis du bare vil sætte dig til bage i stolen og høre, hvad der sker, er det også fint.

Foreningen er vært ved et mindre traktement. Du er velkommen - uanset om du er medlem af DN eller ej.

Også rørhøgene fik unger - du kan måske endnu nå at se dem

Desværre kan du ikke få den flotte rørhøg han på fotoet at se - efter at have haft sit jagtområde i Bøgeskov i 8 år, udeblev den i år. Den var af en udsædvanligt mørk type. Ser det ikke ud, som om den tænker: "hov! Hvad gemmer sig mon der - en lækker mosegris!" Og så går det nedad i et lodret dyk med fangerne forrest. På fotoet til højre har den fået fangst, men i første omgang mislykkedes det. Fotoet er fra 2012 - i år valgte rørhøgene at holde sig langt væk hver gang, jeg (Ole Klottrup) kom på besøg.

Hvis du skal se rørhøge i Egeskov eller Bøgeskov, skal det meget snart være, for de er så småt ved at tage afsked for i år. De overvintrer i Middelhavsområdet eller i Afrika syd for Sahara.

Kjeld Pedersen bor i sommerhalvåret ved Bøgeskov Strand, og han følger dagligt rørhøgene i sit teleskop. Han fortæller, at der har været to ynglepar i området i år, og at det ene par fik to unger, det andet tre. Et godt resultat, selv om der tidligere år har været tre par i området. Der plejer også at være et par i vestenden af Rands Fjord, og det har der så vidt vides også været i år.

Det sædvanlige redested i Egeskov blev forladt i år - givetvis på grund af den nye sti på dæmningen mellem søen og Spang Å. Høgene rykkede i stedet ind i Vejle Kommune. I det hele taget må vi antage, at stien har virket forstyrrende på mange fugle. Men til trods for vores protester ville Fredericia Kommune have stien.

Efter vores mening er stien heller ikke til meget gavn for os mennesker, for det meste af tiden går du i en tunnel af tagrør eller pilekrat. Du kan blot høre, at fugle udstøder advarselslyde og flygter, når du kommer.

Fredericia Kommune bør lade stien vokse til igen og i stedet lave en sti på bakken lidt neden for husene i Egeskov. Herfra vil der være en flot udsigt over Rands Fjord og hele det naturgenoprettede område. Man ser mod nord og derfor i medlys og kan fint iagttage fuglene uden at forstyrre dem.

Din allierede i kampen mod dræbersnegle - og en hyggelig fætter i haven

Er der noget mere hyggeligt end at høre pindsvinet gå og pusle inde i hækken og smaske snegle i sig en lun sommeraften. Nej, vel! På den baggrund er det besynderligt at komme til New Zealand og se pindsvinet fremstillet som et frådende rovdyr. Forklaringen er, at det her er en invasiv art, som truer de indfødte, jordrugende fugle, hvoraf flere arter ikke kan flyve.

"Se, der er et pindsvin der ligger og sover (nej, det er kørt over) ...." - sådan sang Shu Bi Dua for snart mange år siden. Og desværre er trafikuheld en hyppig dødsårsag for pindsvin.

Nu starter der en ny, farlig periode i pindsvinets liv - det skal finde et sikkert sted at sove vintersøvn.

Hvis der er pindsvin i din have eller i nabohave, så lad være med at køre de nedfaldne blade ud på en af kommunens pladser. Læg dem hellere i en dyng sammen med noget kvas i et beskyttet hjørne af haven. Og lad så være med at rode i bunken før et godt stykke hen på foråret. Hvis pindsvinet bliver vækket af sin vintersøvn, kan det have svært ved at finde et nyt sted.

Se på pindsvinet som en allieret i kampen mod dræbersneglene. Vi ved ikke, om det går i krig med de allerstørste, men med en pindsvinefamilie i haven bliver der ryddet godt op i de mindre.

FN's årlige generalforsamling: 400.000 marcherede for klimaet

I fem timer passerede de hjørnet af 6th Avenue og 42nd Street - og jeg (Ole Klottrup) kunne ikke løsrive mig. Folk i alle aldre, af alle racer og fra mange nationer deltog - også FN's generalsekretær, Ban Ki-moon. Han forlod dog denne den hidtil største klima-march undervejs - heldigvis lige det sted, hvor jeg stod (fotoet i midten til venstre).

Fra den 22. september samledes ledere fra hele kloden til det årlige møde i New York for at diskutere en række brændende spørgsmål, herunder klimaudviklingen. Efter fiaskoen i København i 2009 vil man forsøge at køre kanonerne i stilling inden klima-mødet i Lima i december i år og det "endelige" topmøde i Paris i 2015.

Men får klimaet tid og energi nok på generalforsamlingen - eller bliver det blive fortrængt af tilsyneladende mere presserende problemer som Islamisk Stat, ebola, Irans atomprogram og .... !

Mon andre verdensledere end generalsekretæren fik kigget på plakaternes opfordringer! I så fald kunne det måske gå op for dem, at mange har mistet tålmodigheden for længst, og at det er tid til at gøre noget alvorligt ved sagen - også i USA, Kina og Indien for nu at tage nogle af de værste syndere.

Her kan du se flere fotos fra den store klima-march

(<https://picasaweb.google.com/114050185150370702565/KlimaMarchINewYork?authuser=o&authkey=Gv1sRgCKalvq-JqMj5OA&feat=directlink>)

Det hvide C - har du set den?

Det hvide C et medlem af takvingefamilien med meget takkede vinger.

Her i de varme efterårsdage kan du være heldig at se en lille sommerfugl, der har vældigt takkede vinger og med varme orangerøde farver. Det er Det hvide C. Umiddelbart et mærkeligt navn, men får du chancen til at kikke den på undersiden af vingerne, kan du se, hvorfor den hedder Det hvide C.

Arten har været ganske sjælden i Danmark og meget sjælden i Jylland. For 10 - 11 år siden dukkede den pludselig op i store mængder overalt i det østlige Jylland. De næste år var den forholdsvis almindelig, men de seneste år har den været fåtallig.

Men nu er den her så igen, og er vi heldige lægger den æg, og da dens larver spiser bl.a. brændenælder, er det ikke mangel på føde, der begrænser dens antal.

En elegant sommerfugl - og nu også i Fredericia.

Og her er forklaringen på navnet Det hvide C. Et fint lille c.

Ørneungen ved Rands Fjord lever og har det godt

Foto Jimmi Tolstrup Henriksen

Her ser du ørne ungen fotograferet sidst i september. Indtil videre har den kunnet lukrere på forældrenes dygtighed som fangere - de kender efterhånden deres territorium - og forstår at udnytte det. Men snart skal ungen klare sig selv.

Havørneungen er på størrelse med de voksne ørne, men er let at kende fra dem: Den har mørk fjerdragt - herunder mørk hale - og mørk næbspids. De voksne fugle har lyst gulbrunt hoved og hals, hvid hale og gult næb.

Ungen vil formentlig endnu i nogen tid være at se ved Rands Fjord. Derefter vil den strejfe om i sin søgen efter gode fødemuligheder, men det er ikke så nemt, for sommerens hovedføde, brasener, går dybt i søerne om vinteren og er uden for rækkevidde, og "nemme" ungfugle er spist for længst. Men hver vinter bukker fugle og dyr under af sygdom og sult, og så er der mad til en sulten havørn.

Som sagt i tidligere artikler: Havørnens føde kan ikke gøre os mennesker misundelige, så de bør kunne være i fred. Det er mere kritisk med kongeørnen, som tager udsatte fasaner samt harer og rålam, når chancen byder sig. Det er måske derfor, at vi ikke kommer over tre par, og at et fjerde pludselig forsvandt sporløst. Parrene lever i det nordøstlige Jylland.

Kort nyt

Fredericia Kommune får ingen plejeomkostninger ved en fredning af Fælleden, men man vil alligevel ikke kommentere vores budgetforslag. Uddrag af DN's fredningschefs svarmail: *En fredning vil således ikke have hverken direkte eller afledte udgifter for kommunen så længe Forsvaret ejer og bruger området – hvilket i princippet kan være til evig tid.*

Øsdal Bæk føres forbi Skovmølle. Kommunen gennemfører nu et fint projekt, som betyder, at havørrederne kan genindtage mistede ynglepladser.

Kontrol af landmænd via droner. Naturerhvervsstyrelsen tester nu dette hjælpemiddel, der kan indebære kontrol, som ellers er praktisk uigennemførlig. Teknologien forekommer også oplagt til at kontrollere, at beskyttede naturområder ikke pløjes op, beplantes med juletræer etc. Et værktøj for kommunerne og også for DN?

Kystdirektoratet gav afslag på ansøgning om kystsikring i Trelde. Begrundelsen er, at der ikke er fare for ejendommen. Godt, at lodsejeren søgte i stedet for blot at etablere kystsikringen. I Snoghøj kostede en lignende sag om en overflødig, men ulovligt opført kystsikring voldsomt mange skatteyderpenge, og man kunne ofte ikke gå tur langs stranden.

Kystdirektoratet gav afslag på fire bådhejse ved Lillebælt. Begrundelsen var, at ophejste både er voldsomt synlige og skæmmer kystlandskabet. Vi er helt enige og forsyner løbende direktoratet med fotos. Men behandlingstiden er lang!

Rands ørnenes afstamning. Det viser sig, at hunnen er fra parret ved Solkær Enge (ringmærket 9.6.10). Sjovt nok, for en af disse ørne holdt til ved Rands Fjord i 2007, da koldingenserne lokkede den til Solkær med en kunstig rede. Hannen stammer fra et par ved Hostrup Sø - hvis det ellers er den samme ørn, der har været her siden 2011/12. Hvem ved det?

Den mest opløftende nyhed længe: Naturfonden på 875 mio. kr. endeligt sikret. Villum Fonden og Aage V. Jensens Naturfond kom med pengene, men Corydon ville sluse dem ind i statsregnskabet. Og det følte fondene sig ikke trygge ved. Nu er der opnået enighed om en politisk uafhængig fond - en betingelse for, at pengene overhovedet kommer til at arbejde for naturen.

Er der emner, du synes, vi skal skrive om?

Så send os en mail - fredericia@dn.dk - eller ring til Karsten Enggaard eller Ole Klottrup

Tilmelding til DN Fredericias nyhedsbrev kan ske [her](#)

Her kan du også se de tidligere nyhedsbreve.

Mange hilsener fra Danmarks Naturfredningsforening i Fredericia

Karsten Enggaard, formand	tf. 7594 3166
Ole Klottrup, næstformand	tf. 7593 1717
Meld dig ind i DN på	www.dn.dk

> Følg DN på Facebook

(<http://www.facebook.com/home.php#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening/38507331439>) > Følg DN Fredericia på Facebook (<http://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforening#!/pages/Danmarks-Naturfredningsforening-i-Fredericia/494461143950297?fref=ts>)

Gå ind på vores hjemmeside www.dn.dk/fredericia og se mere om, hvad vi arbejder med her i kommunen.

DN's overordnede hjemmeside finder du her www.dn.dk.

Og er du i tvivl om noget, så ring til Karsten Enggaard på 7594 3166.

> [Afmeld nyhedsbrevet på dn.dk/nyhedsbrev](http://dn.dk/nyhedsbrev)